

IGRE U MOM SRCU

Razdragana publika na Igrama 1970.

Dio teksta Milana Milišića s autorovim ispravkama, 1975.

ZA OVJEZIJEM SE MUZIKA KANTA

Piše: Vedran Benić

Jednostavno, obožavam Marina Držića. Sve njegove likove, zaplete, izreke, poruke, pouke, pa čak i didaskalije. Jednu od njih drpnuo sam za naslov ove zaključne rubrike na kraju 71. Igara. Držić je tu uputu zapisao na kraju prvoga prologa „Grižule“ (ili kako se već komedija zvala, jer je izvorni naslov izgubljen). Ja je prepisujem za epilog ovogodišnjega festivala, jer su Igre usprkos svemu ne samo održane, nego su se pod teretom svih mogućih Covid mjera ne samo koprcale, već i hrabro borile, na kraju i izborile za sezonu koja nije bila samo prijelazno razdoblje u uvjetima „novoga normalnog“, nego imala umjetničke dosege, kako u dramskom, tako i u glazbenom dijelu programa.

Pa, ipak, svima su ovoga ljeta negdje u primozgu stajale sličice onih Igara s razdraganom publikom u preko mjere nabijenim gledalištima, na što smo često brontulali, a sada su nam toliko nedostajali. Onih Igara s generalne probe otvaranja koju je tako plastično opisao Milan Milišić 1975. godine, za razliku od sutrašnjeg službenog, izrežiranog otvaranja u kojem je bitno naći se na tribini za zvaničnike „gdje će stajati plemenske poglavice držeći se mudroskromno.“

Milanov tekst poslala mi je njegova supruga Jelena Trpković, na čemu joj neizmerno hvala, posebno što je, uz završnu verziju, poslala i pripremni primjerak ispisani poznatim mi slovima Milišićeva pisaaćeg stroja i osobno pisanim ispravkama.

„Svi koji su se – sticajem okolnosti i okolnostima sticaja – našli na osvjetljenom prostoru prisiljeni su vladati se scenično“, zapisao je Milišić, da bi nešto kasnije nastavio: „Nekoliko milicionara glume sami sebe (noćas je sve još samo pokus) raščišćavajući prostor ispred

apoteke. Glasno ponavljanje fraze. Smijeh. Poznati organizator sa festivalskim stažom od 25 godina uspinje se na prazna kola predviđena za 'Dunda Maroja' da zamjeni glumce. Malo nepažljiviji trzaj kola i on pada. Smijeh. 'Pozdravni govor predsjednika općinske skupštine – toga večeras nema. Preskaćemo!' čita režiser. Dalje! Smijeh.“

A o akterima na sceni, Milišić prethodno piše: „Glumci samo markiraju tekst, ali ono što je nemoguće markirati, što je nemoguće fingirati – to je njihova osobnost, njihova fizička pojava na kolima, na Orlandovom stupu, na Sponzi – oni su tu izloženi pogledima i procjeni. Za tu procjenu oni uzimaju posebnu ulogu, oni naime 'glume svoju odsutnost' – jedna tipična i konzekventno provedena brechtovska situacija. Privid života i život privida blendaju se: kantautori sa psima, koncert majstori, čelisti, čelavci, folklorni plesači, vile, televizijsko osoblje, bakljonoše – sve je to bogata scenska situacija improvizirana na zadatu temu: otvaranje Igara. Publika prepoznaje lica iz života kao tipove i njihov sraz sa ulogom koju nose stvara nesumljiv komički efekt.“

Bučniji dio velike tribine valja zamisliti kao kor koji komentira zbivanja, a ostalo je publika gladna scene, igre, nepredviđenog, nereziranog do kraja. Milišić će zaključiti: „Sve što se događa ima halo pravog dramaturškog zahvata. Avangardno i banalno i ovdje su do kraja zbijeni... Pokus otvaranja Ljetnih igara je svake godine neponovljiva predstava. Prava pučka predstava. Nema tog 'stvarnog' otvaranja koje bi moglo biti otvorenije, uvjerljivije, bogatije.“

Kao što je donju granicu teatra nemoguće odrediti tako je i teatar nemoguće zaustaviti. I to je sve.“

Ovim zadnjim Milanovim riječima mogu samo dodati: „Za ovezi- jem se muzika kanta!“

Do idućega ljeta!